

TÜRKİYE - MALEZYA STRATEJİK DİYALOĞU

“Düşünce Diplomasisi:
Yeni Dünya Yeni Ufuklar”

TÜRKİYE - MALEZYA STRATEJİK DİYALOĞU

VİZYON BELGESİ (TASLAK)

Türkiye - Malezya Stratejik Diyalogu

“Düşünce Diplomasisi: Yeni Dünya Yeni Ufuklar”

(Türkiye - Malezya)

Dünyadaki temel trendlere bakıldığında “toprak ve makineyi” takiben “bilgi ve bilgiye dayalı ürünler” temelli yeni ekonomi çağında küresel rekabet “mikro-milliyetçilik”, “entegrasyon” ve “öngörülemezlik” üzerinden gelişmekte, hayatın ve devletin yeni doğasını belirleyen meydan okumaların; “kaynak ve paylaşım krizi”, “üretim-tüketim-büyüme” formülünün sürdürülemezliği, Çin kaldıracı ile “orta sınıftan tasfiyesi”, “enerji, su ve gıda güvensizliği”, hayatın her alanında “4. boyuta geçiş”, “işgücünde insan kaynağının tasfiyesi”, değişen devlet doğası ve beklenti yönetimi temelinde “sert güçten yumuşak ve akıllı güce geçiş” olduğu temel referanslar olarak şekillenmektedir.

Tüm bu temel parametreler içerisinde, teknolojiye dönüşümler; yapay zeka, sanal/artırılmış gerçeklik ve mobilite merkezli gelişerek tüm insan hayatını ve doğasını değiştirmeye adaydır. “Endüstri 4,0” ve “Toplum 5,0” kavramlarının dünyanın dönüşümünü endüstri ve toplum boyutları ile yönetmek açısından önemli başlıklar olduğu aşikârdır. Bir diğer etken de Çin’in dünya sahnesinde her geçen gün etkinleşmeye başlamasıyla oluşturduğu türbülanstır. Yeni İpek Yolu projesi “Kuşak ve Yol”; hem karadan hem denizden yüzde fazla ülkeyi ilgilendiren bir küresel entegrasyon projesi olarak şekillenmekte, iktisadi pastanın dağılımını kalıcı olarak değiştirmektedir. Orta sınıfı olmayan ülkelerde, otoriter rejimler ya da kaos, iki seçenek olarak önümüzde durmaktadır. Bölgesel ve küresel güvenlik anlamındaki iş bölümünün nasıl yapılacağı ve bedellerinin nasıl paylaşılacağı da önümüzdeki dönemin tartışma konuları olmaya adaydır.

Güvenlik üzerinden yeni ittifakların gelişmesi ise başat ülkelerin aldıkları risklerden ve inisiyatiflerden okunabilmektedir. Mülkiyet ve güç kavramlarının niteliği ile iş modeli tarihsel olarak değişmektedir. “Başarıda Başarısızlık” sendromu yaşayan AB’nin geleceğini; Brexit sonrası Batı’da yeniden canlanan kamplaşmanın sonuçları belirleyecektir. Tüm bu gelişmelerle birlikte, “Güvenliğin Ekosistemi”, hukukuyla birlikte değişmektedir. “Güvenlik - Demokrasi” ikilemini bundan sonra çok daha fazla yaşanacaktır. Çünkü orta sınıfı eriyen ve güvenlik eksenini sofistike bir zemine kayan ülkelerde demokrasinin yaşatılması zordur. “Güvenlik bize otoriter rejimler mi getirecek” sorusunun daha fazla tartışılması gerekmektedir.

Türkiye; 84 milyonluk nüfusu, gelişerek büyüyen ekonomisi ve Afro-Avrasya ana kıtası ortasındaki jeostratejik konumu ile öne çıkmaktadır. Avrupa, Karadeniz, Kafkaslar, Asya, Orta Doğu ve Afrika ülkeleri ile arasındaki tarihî, siyasi ve kültürel bağları, Birleşmiş Milletler başta olmak üzere uluslararası alanda yükselen aktivitesi, NATO, AGIT ve CICA gibi örgütlerin önemli üyelerinden olması ve son dönemde geliştirdiği aktif dış politikası ile küresel platformda önemi gittikçe artan bir aktör hâline gelmiştir.

TÜRKİYE - MALEZYA STRATEJİK DİYALOĞU

Malezya ise Güney Asya'daki stratejik konumu, 33 milyona yakın nüfusu, dinamik ve eğitimli insan kaynağı, sanayileşme ve teknolojiye elde ettiği ilerleme, büyüyen ve gelişen ekonomisi, BM, İİT, ASEAN, Bağlantısızlar Hareketi, APEC, D8 gibi uluslararası örgütler içerisindeki saygın konumu ile tüm dünyanın dikkatini çeken bir ülke görünümündedir.

Malezya ile Türkiye arasında ilk diplomatik temas 1964 yılında kurulmuştur. Türkiye - Malezya siyasi ilişkileri ikili ve çok taraflı platformlarda olumlu bir seyir izlemektedir. İki ülke arasında üst düzeyli ziyaretlerde son dönemde bir artış gözlenmektedir. İki ülkenin diplomatik ilişkilerinin kuruluşunun 50. yıldönümünde tesis edilen Stratejik Ortaklık, ikili ve çok taraflı platformlarda olumlu seyreden Türkiye - Malezya ilişkilerinin göstergesi olmanın yanı sıra siyasi, ekonomik ve kültürel bağların derinliğinin bir sonucudur.

İki ülke başta BM, İslam İşbirliği Teşkilatı ve D-8 olmak üzere, çok taraflı platformlarda işbirliği içindedir. 2015'te yürürlüğe giren ikili Serbest Ticaret Anlaşması (STA), ülkemizle ASEAN üyesi bir devlet arasında yürürlüğe giren ilk STA olma özelliğini taşımaktadır. Malezya Türkiye'nin Güneydoğu Asya bölgesinde önemli bir ticaret ortağıdır.

Türkiye - Malezya ikili ticaretinde, 2019 yılında ticaret hacmi 2,202 milyar dolar, ticaret açığı ise Malezya lehine 1,494 milyar dolar civarı olmuştur. Türkiye'nin Malezya'ya ihraç ettiği başlıca ürünler; demir-çelik, petrol koku, savunma sanayii ürünleri, tekstil elyafı ve mamulleri ile giyim eşyası ve aksesuarlarıdır. Malezya'nın Türkiye'ye ihraç ettiği başlıca ürünler; palm yağı ve diğer bitkisel yağlar, elektrikli makina ve cihazlar (diot ve transistörler) sentetik filament iplikler, işlenmemiş alüminyum, sentetik ve devamsız liflerdir.

Malezya'daki Türk yatırımı toplamı yaklaşık 350 milyon dolar olup, 2019 yılı itibarıyla, Malezya'nın Türkiye'deki doğrudan yatırım tutarı toplamı 897 milyona dolara olmuştur. İki ülke arasında, özellikle teknoloji paylaşımı, helal gıda, İslami bankacılık, turizm, sağlık, tekstil, üçüncü ülkelerde ortak yatırım gibi alanlardaki işbirliği potansiyelinin de bir an önce hayata geçirilmesi gerekmektedir.

Öte yandan, Türkiye ve Malezya Orta Asya, Güney Asya ve Ortadoğu da jeopolitik ve güvenlik alanlarında ortak çıkarılara sahiptirler. Enerji güvenliği ihtiyacı göz önüne alındığında, bu bölgelerde barış ve güvenliğin sağlanması her iki ülkenin çıkarı için gereklidir.

Türkiye ve Malezya'nın son dönemde yakaladıkları büyüme hızları her iki ülkeyi ekonomik anlamda da birbirlerini daha fazla dikkate almaya zorlamaktadır. Malezya için Türkiye Balkanlar, Orta Doğu ve Orta Asya'da iyi bir ekonomik ortaktır. Türkiye ise Malezya'yı siyasi, ekonomik ve güvenlik ile ilgili alanlarda karşılıklı ilişkilerin güçlendirilmesi gereken bir partner olarak görmektedir. Türkiye Asya ülkeleri ile ilişkilerini geliştirme konusunda da Malezya'nın işbirliğine özel bir önem atfetmektedir. Bu bağlamda Türkiye İİT, ASEAN, Bağlantısızlar Hareketi, APEC, D8 gibi örgütler bünyesinde Malezya ile iş birliğine büyük bir önem vermektedir.

TÜRKİYE - MALEZYA STRATEJİK DİYALOĞU

Her iki ülke kritik öneme sahip uzun vadeli çıkarların sürdürülebilirliği açısından daha etkili bir stratejik işbirliği geliştirebilir. Bu noktada iki ülke ilişkilerini daha geniş bir perspektiften ele alma ihtiyacı vardır. Pek çok güç merkezinin ortaya çıkmaya başladığı ve ülkeler arası ilişkilerde çok boyutluluğu zorunlu kılan dünya güç sistematiği içerisinde Türkiye - Malezya ilişkilerinin ideal bir noktaya taşınabilmesi için, yalnızca siyasi ve stratejik temelli değil, her parametrede karşılıklı derinlik oluşturacak bir yapı üzerine odaklanması gerekmektedir.

İki ülkenin, bölgesel meselelere çözüm ve İslam dünyasındaki derinleşmeye etkili liderlik için işbirliği içinde çalışmalarına duyulan ihtiyaç da derinden hissedilmektedir. Tarih; iki ülkeye karşılıklı bağımlılığı derinleştirecek stratejik fırsatlar sunmaktadır. Bu bağlamda sektör temsilcilerini stratejik boyutu da kapsayan bir yaklaşımla bir araya getirecek olan **Türkiye - Malezya Stratejik Diyalogu** önemli bir işlev görecektir.

Ana Tema

Düşünce Diplomasisi: Yeni Dünya Yeni Ufuklar

Alt Temalar

Yeni Dengeler Yeni Ekonomi

Küresel Meydan Okumalar, Çok Kutuplu Yeni Dünya ve Dış Politika Perspektifleri

Ekonomik İlişkiler: Fırsatlar ve Engeller

Kaynaklar Sistemi; Karşılıklı Tamamlayıcı Fırsatlar

Çok Boyutlu Güvenlik ve Savunma İşbirliği

Çok taraflı İşbirliği Perspektifleri: ASEAN, İİT, D8

Sivil Toplum, Akademik ve Kültürel İşbirliği Perspektifi

Öncelikli Sektörler

Kamu Diplomasisi Eğitim ve Dil

Kültür ve Turizm

İnşaat, Müteahhitlik ve Altyapı

Sağlık ve Sağlık Turizmi

Enerji, Petrokimya ve Yatırımlar

Lojistik, Ulaştırma ve Haberleşme

TÜRKİYE - MALEZYA STRATEJİK DİYALOĞU

Bankacılık ve Finans (Stratejik Yatırım Fonu)

Ekonomi ve Ticaret

Medya ve İletişim

Bilim ve Teknoloji

Marka Şehirler ve Çevre

Savunma ve Uzay Sanayii

ÇALIŞMA VE ETKİNLİKLER (TASLAK)

Yöntem

Tümevarım, Katılımcılık ve Ekonomik Derinleşme

Türkiye - Malezya Akil Kişiler Kurulu Toplantıları/Çalışmaları

Kapasite ve Ekosistem Envanteri Oluşturulması

Araştırma Projeleri ve Raporlarının Hazırlanması

Pro-aktif Politika Önerileri Geliştirilmesi

Yuvarlak Masa Toplantıları/Çalıştayları

Çok Taraflı Çalıştaylar/Çalışmalar

Sektör Çalıştayları/Etkinlikleri

Uygulamalı İnteraktif Modellemeler

Stratejik Raporlar

Sektör çalışmalarının iki ülke karar alıcıları, özel sektörü, medyası ve kamuoyu için stratejik raporlar olarak yayımlanması. Literatür ve hafıza desteği sağlanması.

Medya Konferansları

Diğer Akademik Çalışmalar

Stratejik Rapor, Kitap, Makale, Tez vb. Akademik Çalışmalar